

Welke waarden liggen ten grondslag aan opvattingen over het weidegebied?

Opdracht

Breng per citaat in kaart welke morele fundamenten/ waarden daarmee verbonden zijn. Licht toe waarom de betreffende waarden bij het citaat horen. Net als in het voorbeeld (zie handleiding, blz. 6/7) zijn er *steeds meerdere morele waarden* die aan de betreffende opvatting ten grondslag liggen.

CITAAT (vetgedrukt: het perspectief dat m.b.t. natuur/landschap wordt ingenomen).	Waarde(n) / toelichting
<p>1. Weidevogels</p> <p>Al decennialang wordt geprobeerd het leefgebied van weidevogels te verbeteren. Dat gebeurt door agrarisch natuurbeheer in combinatie met natuurreservaten, bijvoorbeeld met aangepast maaibeheer of de aanleg van plas-dras-gebieden. Het succes van deze maatregelen is helaas beperkt. De landelijke aantallen van weidevogels als Kievit, grutto en wulp gaan al jaren achteruit. De toegenomen predatie onder weidevogels zou hier aan bij kunnen dragen. Eerder onderzoek heeft laten zien dat predatie een complex probleem is waar veel verschillende soorten predatoren bij betrokken zijn. Ook kan predatie niet los gezien worden van andere oorzaken van het verlies aan weidevogels.</p> <p><i>[Lars Soerink, medewerker Vogelbescherming, 15 oktober 2020]</i></p>	
<p>2. Bodem (intensief beweeide grond)</p> <p>De worm is van onschatbaar belang voor een goede bodem. De gangen die hij graaft zorgen voor de sponswerking van de bodem. De vegetatie die de worm bovengronds ophaalt, tot zich neemt en weer afscheidt in de bodem, voeden de grond. Maar die worm verdwijnt op veel plekken. Vooral het injecteren van drijfmest doet de (wormen) geen goed. „Het injecteren verstoort de grond, maar tegelijkertijd levert de verder verteerde mest de worm geen voedsel. Op intensief bewerkt land heeft de worm weinig te zoeken. Met als gevolg dat de weidevogel er ook weinig heeft te zoeken.</p> <p><i>[Jeroen Onrust, Rijksuniversiteit Groningen, deed onderzoek naar wormen; bron: Dagblad van het Noorden, 3 februari 2020]</i></p>	
<p>3. Biodiversiteit</p> <p>Een efficiënte productie is vaak in strijd met biodiversiteit: een boer die efficiënt eiwitrijk voer wil produceren zorgt voor zoveel mogelijk hoogwaardig gras, maar de biodiversiteit (kruidenrijke akkers, vogelbeheer) kun je dan vergeten. Een waarde die niet in geld kan worden uitgedrukt, wordt vernietigd.</p> <p><i>[Michiel Korthals, filosoof; bron: BioNieuws, 30 mei 2020]</i></p>	
<p>4. Boer (natuur-inclusief)</p> <p>Datema spreekt van een nieuw tijdperk en een nieuw landbouwmodel: natuur-inclusieve landbouw. Daarin neem je ook de belangen mee van de natuur, van biodiversiteit, van het landschap. Natuur is niet langer iets wat de boer moet buitensluiten of volledig reguleren. ‘De veestapel zal moeten krimpen, we zullen minder kunstmest moeten gaan gebruiken. Tot nu toe stijgt de opbrengst elk jaar nog, dus met niet-intensief boeren of minder hectaren landbouwgrond hoeven de opbrengsten niet noodzakelijkerwijs te kelderen.’</p> <p><i>[Alex Datema, melkveehouder, voorzitter BoerenNatuur; bron: Mens en Natuur, 2020]</i></p>	
<p>5. Consument</p> <p>Uiteindelijk zijn niet alleen de boeren aan zet. Wat doet de consument? Kiest die voor een biologische kipfiletje of voor een plofkip uit Oekraïne?</p> <p><i>[Alex Datema, melkveehouder, voorzitter BoerenNatuur; bron: Mens en Natuur, 2020]</i></p>	

<p>6. Weidevogels</p> <p>Ook 2020 was weer een slecht jaar voor de weidevogels. Het was te droog, de grond was hard, weinig insecten, weidevogels (kieviten, grutto's, gele kwikstaarten, wulpen, patrijzen) kwamen moeilijk aan voedsel. Als de boer mest gaat uitrijden, dreigt er ook gevaar voor de weidevogels. Met name de 800 meter sleepstang van de mestcontainer vermorzelt alles op zijn pad. <i>[Bert van Haaften, IVN (vereniging voor natuureducatie); bron: Mens en Natuur, 2020]</i></p>	
<p>7. Boer/burger/consument/landschap/natuur</p> <p>De vraag (is) hoeveel ruimte natuur heeft of krijgt in het landschap. En van wie is het landschap en de natuur? Van Europa? Het Rijk? Een provincie? Gemeente? Of zelfs van een particulier? Wat is de waarde van natuur in een periode waarin alles maakbaar lijkt? <i>[Jori Wolf, landschapshistoricus; bron: Noorderbreedte, 2018 (no.2)]</i></p>	
<p>8. Ander 'verdienmodel'</p> <p>Als de overheid dan ook zorgt voor minder btw op bioproducten of een 'vervuiler-betaalt-tax' op reguliere producten, dan is alle subsidie niet weggegooid, houden we de broodnodige landbouw in Nederland, kunnen boeren een goed inkomen halen en bouwt Nederland aan een echt duurzame landbouw. <i>[Kees van Veluw, landbouwsysteemkundige; bron: Trouw, 11 juli 2020]</i></p>	
<p>9. Biodiversiteit</p> <p>Friesland wordt stiller en leger. Het gaat helemaal niet goed met de biodiversiteit. Het verlies aan soorten is in Nederland aanzienlijk groter dan elders in Europa en de wereld. In Nederland is de biodiversiteit verschrompeld tot ongeveer 15 procent van de situatie van 1900. Dat is een schokkende afname. In Nederland is dus 85 procent verdwenen van het bodemleven, van wat er vliegt, kruipt en zwemt, van wat er groeit in de natuur. <i>[Jan Kleefstra en Christiaan Kuitwaard, auteurs van boek over het verdwijnen van de biodiversiteit in de Friese natuur; bron: Trouw, 28 mei 2020]</i></p>	
<p>10. Burgers</p> <p>(Een groep burgers is tegen het kappen van bomen aan elzensingels, en tegen het dempen van sloten). Al vier jaar woedt in Friesland een discussie over 'landschapspijn'. (Hiermee wordt bedoeld op) de teloorgang van bloemrijke weilanden en boerenlandvogels, veroorzaakt door moderne, grootschalige landbouw. Het monotone, stille landschap wekt bij verontruste burgers een gevoel van weemoed en pijn op. Pijn over verlies van biodiversiteit door het verdwijnen van planten, bloemen, insecten en vogels. 'Er zijn meer dan alleen economische belangen. Dit gebied heeft recreatieve, historische en natuurwaarde.' <i>[Actiecomité Behoud Coulissenlandschap, uit Feanwâlden, Friesland); bron: Trouw, 29 september 2020]</i></p>	
<p>11. Gangbare boer</p> <p>Neem de bestrijdingsmiddelen. Dat kan wellicht minder, maar weet ook dat Nederland in Europa helemaal onderaan staat wat betreft het gebruik ervan. (De boer) wil perspectief op een rendabel boerenbedrijf. Zekerheid dat de wet morgen niet ineens heel anders luidt dan vandaag. Hij wil het vertrouwen van de samenleving dat hij echt wel wil meebewegen in de transitie naar natuur-inclusieve landbouw. <i>[Ben Haarman, LTO - belangenorganisatie voor boeren; bron; Mens en Natuur, 2020]</i></p>	

<p>12. Gangbare boer</p> <p>Perceelvergroting is dringend noodzakelijk om rendabel te kunnen boeren. Het land heeft een agrarische bestemming. Wat een commotie om vier bomen. Een weg is nodig om op mijn land te komen met mijn machines, giertanks en sleepslangen. Iedereen praat over de natuur. Maar ik ben geen boer voor de natuur. Vijf jaar geleden heb ik een nieuwe stal laten bouwen. Wij melken 1,8 miljoen liter melk, maar als dat 1,2 miljoen liter zou zijn, hang je aan het infuus van de bank.</p> <p><i>[Harm van der Mark, uit Feanwâlden, Friesland; bron: Trouw, 29 september 2020]</i></p>	
<p>13. Overheid/ ander verdienmodel</p> <p>Boeren moeten nu meer en meer (te veel?) produceren om de kostprijs zo laag mogelijk te houden. Boeren krijgen niet wat zij verdienen. Met alle gevolgen voor het milieu en voor ons. Onze primaire levensmiddelen moeten laag blijven in prijs, te laag. Maar is dat wel rechtvaardig? De marges worden behaald door de tussenhandel en de supermarkten van deze wereld.</p> <p><i>[Marien Weststrate, briefschrijver in: Trouw, 21 sep. 2018]</i></p>	
<p>14. Consument</p> <p>Voeding is eigenlijk te goedkoop. Milieulasten, de schade aan de biodiversiteit maar ook de eisen rond dierenwelzijn, zijn nauwelijks in de kostprijs verwerkt. Burgers hebben zo hun wensen, maar het zijn de consumenten die voor een dubbeltje op de eerste rang willen zitten.</p> <p><i>[Commentaar redactie: Trouw, 11 september 2018]</i></p>	
<p>15. Overheid/ consument</p> <p>Het grootste knelpunt in het huidige voedselsysteem zit bij de consument en de supermarkten. De consument kiest graag goedkoop, waardoor de boer (te) weinig betaald krijgt. Op de vraag hoe ze de consument kan bewegen om in de supermarkt duurzamere keuzes te maken, zegt Schouten: we moeten ons voedsel weer meer waarderen.</p> <p><i>[Carola Schouten, landbouwminister, over visie voor de toekomst van de landbouw in Nederland; bron: Trouw, 10 september, 2018]</i></p>	
<p>16. Ander verdienmodel</p> <p><i>Wat moet er veranderen?</i> Alles. Het hele systeem. Zo zullen boeren extensiever moeten gaan werken en meer in harmonie met de natuur, bijvoorbeeld door minder kunstmest te gaan gebruiken, en door meer verschillende soorten te telen op kleinere arealen en met respect voor het bodemleven. Boeren zullen moeten wennen aan een lagere opbrengst per hectare, maar met een hogere kwaliteit. Het bedrijfsleven en alle andere partijen in de keten moeten meer inzetten op een eerlijke prijs voor voedselproducten.</p> <p><i>[Jan Willem Erisman, directeur onderzoeksinstituut voor duurzame landbouw; bron: Mens en Natuur, 2020]</i></p>	
<p>17. Weidevogels</p> <p>Het landbouwsysteem heeft gevolgen voor de weidevogels. Verreweg het grootste gedeelte van de graslanden is daar volledig ongeschikt voor. Voordat de vogels uitgebroed zijn, hebben de boeren al gemaaid. Er zit bijna geen regenworm meer binnen snavelbereik. Tachtig tot negentig procent van het oorspronkelijke areaal voor weidevogels wordt zo intensief gebruikt dat de weidevogel er geen schijn van kans heeft.</p> <p><i>[Marco Glastra, directeur Stichting Het Groninger Landschap; bron: Noorderbreedte, oktober 2020]</i></p>	